سزای کوشتنی عەجاج ئەحمەد حەردان تکریتی و هەندێ تێبینی خەڵکی.. شاخەوان قادر شێش

دوای ئەوەی لە ١/٨/٢٠٢٥دا هەواڵی دەستگیرکردنی بەناوبووەوە، تائێستا یەکی زۆر خەڵکی کوردستان لە پرسەی دوای گرتنەکەی بێئاگا مانەوە، نزیکەی مانگێک بۆر لە ئێستا هەواڵ بەناوکرایەوە گوترا دانیشتنی یەکەمی دادگاییکەی لە دادگای باڵا لە بۆغدا لە ٧/٥/٢٠٢٦دا بەڕێوە دەچێت، ئێستا لە ١٤/٥/٢٠٢٦ لە دانیشتنی دووهەمدا دادگا سزاکەی بە بیووتەوە. لە دانیشتنی یەکەم سکاکاران و بەرگاربووان گوزارشتی تاوانەکانی ئەو تاوانبارییان کردووە، لە دانیشتنی دووهەمدا سزاکەی بە دەرکراوە. پرسەکە زۆر بە خەرایی ئەنجام درا.

تێبینیەکان: دەبووایە دەسەاتی هەرێمی کوردستان وەکو نوێنەری نەتەوەی قوربانی بە یەک تیمی پارێزەر و شارەزا بچنە دادگا، کە ئەوییان نەکردووە و دوو لایەن بە دوو یاداشتەوە بەشداریان کردووە (دووبەرەکیەک لەرشدا هەبووە)، بەڵام پاشان گوتوویانە یەک تیمین. بۆری یەکێتی هەوڵی دەرخستنی قارەمانێتی خۆی لەم بارەیەوە دەدات و وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوانیش لەلایەن خۆیەوە تائادیەک ناچالاکە. کە دەبووایە وەزارەتی ئەنفالکراوان خاوەندارێتی بکات، سەرپەرشتی هەموو پرسەکە بکات و لە هەموو پرسەکەدا بەشداریی کاریگەری هەبێت، ئاگەیاندن بدات و خەڵکی کوردستان لە هەنگاوەکاندا ڕۆژ لە دوای ڕۆژ ئاگادارکاتەوە. بەڵام نەک ئەوەی نەکردووە، ئەمرۆ کە بەیاری دادگا دەرچووە، مەش مەوانی وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوان نییە و لە ماڵپەڕەکەیاندا هیچ بڵاونەکراوەتەوە.

تائێستا هیچ ئاپۆرتیکی دادگا دەرنەچووە و نازانرێ وردەکارییەکان چین، ئەو هەواڵانەی لێرە و لەوێ بڵاودەکرێنەوە زیاتر هەواڵی وروژاندن و ئەم بابەتانەن. بەڵام وەکو دەبیستراوە، خەڵک فەرکراوە کە چی بڵێن و چۆن گوزارشت لە تاوانی ئەم تاوانبار بکەن. ئاگەر ئەوە ڕوویدابێت، ئەوە گەورەترین هەڵەیە، چونکە پرسەی تاوانی گەلکوژیی ئەنفال پێویستی بە هیچ زیادەڕەیی و هەڵبەستنێک نییە، ئاستییەکان خۆیان ڕووی ئاستەقینەی تاوانەکە دەردەخەن. گەڕانەوەی نادروست و ساختە زیان بە کەیسی دادگاکە و

کەیسی تاوانەکە دەگەیەنێت. گەلانەوەی ئاستیەکان کەیسەکە بەهێز دەکەن و تاوانەکە بە دروستی وەکو خۆی دەکاتە بەرگەی مژووویی. بە نموونە یەکە دەم عەجاج وایکردووە و یەکە دەم نەخێر ئەوە ئاست نییە و بەرام ئەوها و ئەوهای کردووە. ئەوەی دەبیستریت جەنگ لە نەشارەزایی و سەرلەشێواوی دەداتەوە.

عەجاج ئەفسەری ئەمن بووە و سەرپەرشتی ناوەاوترین قەڵای زیندانی کردووە، پرسەی دادگاییەکەی زۆر بە خراپی و بە داپڵشراوی بەڕێوەچوو. کەسەکی بەشدار بوو دەیگوت، دادگاکە "زۆر بەبەکسی بەڕێوە چوو، پشتگیریی لە لایەن پەرلەمانتار و وەزیرەکانی بەغداوە پێوە نەبیندرا. لەم دوو دانیشتنەدا تەنها یەکێک لەوە بووە کە سەر بە لایەنی دەسەاتدار نەبوو، وەرگێڕە خراپ بووە و وەرگێڕانەکەی لە کوردیەوە بە عەرەبی باش نەبوو."

لە هەر وەاتێکی ئازاد بایە ئەو پرسەی دادگاییە دەچووە بنج و بناوانی وەردەکارییەکان و تاوانکارییەکان لە ڕۆژی یەکەمی هێنانی ئێنفالکراوەکانەوە تاکو ئەو ڕۆژەی کە دوا زیندانیی ئێنفال لەوە ئازادکراوە. پرسەی دادگاییکردنەکە بە ژمارەیەکی زۆری دانیشتن و لێکۆڵینەوە دیاردەکرا. کەسانی دیکە ڕاکێشی دادگا دەکران، چونکە عەجاج سوپەرمان نەبووە هەموو تاوانکارییەکان هەر خۆی ئەنجامی دابێت، ئەو هێزی ئەمن، سوپا و پۆلیسی لەژێر چنگدا بووە. تاوانکارییەکان بە تایبەتی لەلایەن ئەفسەرەکانی ئەمن و ئەندامانی سەر بە دەزگای دائیرەی ئەمن ئەنجام دراون. ئەوانە کە بوون و ئێستا لە کوێن؟ بە کەسیان نەگیران و نەهێندرانە دادگا؟

گەلی کورد بە خاوەنە و لاوازە، ئەگینا دەبووایە تاوانبارانی ئێنفال یەک یەک ڕاکێشی دادگایەکی تایبەت و سەربەخۆ لە کوردستاندا بکات، بە زمانی کوردی و بە پێی یاسا نووسراوییەکان دادگایی تاوانبارانی ناوخۆی بکردایە. لەم کەیسەی عەجاجدا سووە بە لەسەر ئەوەی ئەو تاوانبارە ناوزراوە بەهێندرێتە کوردستان و بە کراوەیی لە پرسەیەکی پشوودرێژ و چەدا دادگاییەکە بەڕێوە بچێت. لەم بارەدا ڕزگاربووی تاوانی ئێنفال و هەڕەجە نەدەچوو بە بەغدا و لەبەردەم دادوەری عەرەب، لە ژینگەیەکی زاڵی عەراقی و عەرەبیدا سکەا بدا، ئەوجا ئایا لەی وەردەگرن یان نا، ڕەگەی دەدەن یان نا، یا لە پەلەپەلی و بە وەرگێڕەی نوقسانەوە بەشدار بێت. ئەم ژینگەیە کاریگەریی دەروونی نەرێنی لەسەر ڕزگاربووانی کوردستانەوە هەیە، جگەلەوەی کورد وەکو نەتەوەی خاوەن قوربانی مافی یاسایی هەیە کاریگەریی لەسەر چنیەتی دادگاییەکە و پەسەی بەڕێوەبردنی دادگاییەکەدا هەبێت. بەداخەوە دەسەاتدارانی هەرێم نیانهێشتووە کوردستان بگاتە ئەو ئاستە و خاوەنی گوتنی خۆی بێت و گوێی لە

بگیرێت.
خەڵک دەیان خشڵ و دەڵن عەجاج سزای لەسێدارەدانی بێ دەرچوو، بەڵام سزای لە سێدارەدان زیان بە کەیسی تاوانی ئینفال و تاوانکانی دیکە دەگەیەنێت، چونکە یەکەم، ئەو تاوانبارە زانیاری زۆر لایە و بە کوشتنی هەموو زانیارییەکان ون دەبن، دووەم سزای زیندانی هەمیشەیی قورسترە وەکو لە سزای کوشتن. پێویستە ئەو مرۆڤە تاوانبارە لە زیندانداا بژێتەوە و هەموو ڕۆژێک خەون بە مردنەوە ببینێت، نەک زوو پەتکی لە مل بکرێت و بیکوژن و ڕزگاری بکەن.
دیارە هەشتا ئەم کەیسە تەواو نەبووە و نازانین چارەنووسی بە چی دەگات. لە عێراق و هەرێمی کوردستاندا ئاسایی مامەڵە بە زیندانیانەوە دەکرێت و خەڵکیش هەن دەیانەوێ عەجاج لە زیندان ڕزگارکەن. ئەم مەترسیە هەیە، چونکە لە عێراقدا ڕەگی دەچێتە. بە نموونە کاتی خەی جەلال تاڵەبانی فەڕەوانی تاوانبار تاریق مەزانی لە زیندانداا دەرهێنا و ئازادی کرد، نە دادگا و نە دەسەڵاتی جێبەجێکردنی عێراقیش هیچیان نەگوت.
ئێستا لێرە و لەوێ دەسەڵاتدارانی هەرێم پیرۆزبایی دەکەن و بە دادوەریدا هەڵدەڵێن، بەڵام ئەوان خەیان تاوانباری لە عەجاج گەورەتریان پێناداو و ڕزگارکرد و پلەوپایەیان پێدان و دژی دادگاییکردنیشیان وەستانەوە. تاوانی ئەو سەرکجاشانەی خەڵکیان گرت و ئەدەستکرد، لە تاوانی عەجاج کەمتر نییە. ئاشکرایە سەدان تاوانبار لە کوردستاندا هەن و بە ئازادی دەسوڕێنەوە.

شاخەوان قادر شەڕش
١٤/٥/٢٠٢٦

کتێب\ جیاوازی ژن و پیاو.. نووسینی: فوئاد سدیق

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن..

FuadSdiq-JyawazyDownload

دەستە جوانەکانت مەشارەوە!..
سەدیق سەعید هەواندزی

چەند ساڵێک، هێزانێ و بەشەوێکی بەردەوام، لەگەڵ مرۆڤکی خاوەن پێداویستی تایبەت مامەڵەم دەکەم، کە ئەویش خوشکە کوێرو ناکامەکەم کە هەر لەزگماکەوە، بە داخەوە نابیست بوو، بەو هەیەوەش فڕی زمان نەبووە، جگە لە چەند دەربڕینێکی ناڕەسەنی وەرگەیش لە نەوان ئەو و دایکم و باوکم و هەمووکەسەکانی دیکەش دەبینم، کە ئەو بیەوێت باسکیان تێ بگەیەنێت ! بۆیە زۆرباش لەوە گەیشتووم ئەم جۆرە مرۆڤانە، کە بە داخەوە لە نەبوونی کەمئەندامێ ناهوشیارەکەی ئەمە، بەردەوام شکەشت دەکرێنێ بابەتی پێکەنین و توانج و کەمئەتی بە مانای سەسیال میدیا، چەندە مرۆڤی تێگەیشتوو، زیت، بە توانا و بە هێستن و گەر ئەندامێکی لەشیان نەبێت، پەروەردیگار بە شێوەیەکی دیکە و زیاتریش بەی قەرەبوو کردوونەتەوە. هەر بە نموونە ئەو خوشکەی من، هەرچی ئابردووە، هی تەنانەت سی ساڵ زیاتر لەموبەریش بە بیری ماوە. لە هەموو ژیانی، یەکجار مرۆڤکی بینیبێت، دوای یەك سەدە بیبینەتەوە دەیناسەتەوە ! بۆیە ئەو مرۆڤانە، کە بە هەی زگماکییەوە، یان هەوداوێکی سیاسی و سرووشتییەوە، کەم ئەندام دەبن، لە ئاستیدا کەم ئەندام نین، بەڵکو نوقسانکان ئەوانن کە ئەقڵی درك پێ کردنیان نییە، گەر هەموو لەشیشیان ساغەم بێت، بە پێچەوانەوەش، ئەوانەی ئەمە بە خاوەن پێداویستی تایبەتیان دەزانین، لە ئەمە هوشیارتر و بە هەستترن. بەداخەوە لەو کەمئەگەی ئەمەدا، مرۆڤ کە خاوەن پێداویستی تایبەت بوو، ئیدی هەست بە شکانەوە و بشایکی گەورەی دەروونی و ڕوحی دەکات و لە ناخەوە هەمیشە بریندارە و لە هەر دەرکەوتنێك و تێکەڵاویەك، دەبە خەی بە دەشکانێك ئامادەکردبێت. بۆیە هەمیشە دەیەوێت، دووربکەوێتەوە و نوقسانییەکەی لە چاوی ئەمەی گوایا تەواو بشارێتەوە. دیمەنی گەنجێکی گەشتیار، کە بە مۆبەستی بازاکردن لە نۆشقامی سەرەکی شاری هەواندز، لە ئوتومبێلەکەی دابەزی، لە ناخەوە بریندارەی کردم و ئەو دیمەنە، هەنگە تا ئەو ڕۆژەی دەمرم، بە دیواری یادەوەریمەوە هەر بە هەواسراوی بمێنێتەوە. گەنجەکە هەردوو دەستی لە دەستی ئاسایی

کورتتر بوون وبە قبارە بچووکتربوون، بەیەهەرکە لە ئوتومبیلەکە بە بردەمەوە دابزی، یەکەاست دەستەکانی شاردەوە وخستیەوە نەوگیرفانی. بەم شێوەیە بردەوام بوو تا بازاکردنەکەی لەگەڵ هاوڕێکانی تەواوکرد و دەستەکانی نەهێنایە دەرەوە، تا سواری ئوتومبیلەکە نەبووەوە. لە کەمێگەی دواکەوتووی ئەمەدا، مرۆڤکان لە سەر بنەمای مرۆڤبوونەوە نابینرێن، بەڵکو لە سەر بنەمای جێستە و قەزی و پێست و ناوبانگ و ئۆقرەی عەشیرەتی و دیوەخانییەوە دەبینرێن، بەیە ئەوانەشی کە ساغەمن، لە ڕووی پلە بەندی کەمەایەتییەوە زەرجار دەکەونە بەر گاڵتە و شکانەوە، چ جای ئەوەی مرۆڤ خۆی کەم ئەندام بێت. خاوەن پێداویستییە تایبەتە ناستۆقینەکان ئەوانەن، کە جێستیان ساغە ومەشکیان بەکار ناهێنن، نەك ئەوانەی هزر ودرك کردنیان هەیە و ئەندامێکی جێستیان تەواو نییە. مەگەر ئەمە هەموومان مرۆڤی نین؟ کەواتا دەبە وەك مرۆڤیش تەماشای یەکتری بکەین. گرنگە نییە مرۆڤ بین، گرنگە مرۆڤبوون پەیدەو بکەین، بەیە دەبە بە چاوی مرۆیانەوە سەیری ئەوانە بکەین، کە هیچیان لە ئەمە کەمتر نییە و ئەگەر زیاتریش نەبێت، لەگەڵ ئەمشدا بە داخەوە زەر بە خزمەتگوزار و بە نازن، وەرای ئەوەی کاریان نادەنە، کەچی موچەکەشیان بارتەقای یەك شەو لایقی بەرپرسێکی گەندەڵی ئەم هەرەمە نییە، کە خۆی هەزارن نوقسانی گەورەی هەیە و دەستە جوانەکانی ئەو جەرە مرۆڤ جوانانە، لە مژووی ناشیرینی ئەو بەرپرسانە هەزاران جار بەهادارترە.

*ئەم بابەتە لە ژمارە(1845)ی هەفتەنامەی هەگای کوردستان، هەژی 12/5/2026بڵاوکراوەتەوە.

حوکمەتی بە پێست و پاس.. نەوزاد بەندی

هەنگە نەزانن بەچی فەرمانگەکانی هات و چۆ و کارتی نیشتمانیی و پەروەردە و باج و تاپۆ و کارەبا و خانووبەرە و … ئەوەندە قەبڵاغ و تاقەت پۆکێنن.. هەنگە نەپرسن هەکاری ئەو ترس و فەبیایە چییە کاتێ سانای ئوتومبیلەکەت تەواو ئەبە ⋆ و کاتی

تازەکردنەوەی دەت، یان مەبەستی شەفەریی و کارتی نیشتمانیی و.. بەڵگەنامەکانی ترت بەسەر ئەچن ..
لە ئاستیدا بە هەی نەبوونی فەرمانگەی پێست و گەیاندنە لەم هەرێمەدا، هەروەها هیچ هاووڵاتییەک پێست بەکس لە بەردەرگاکەیدا نییە.. واتە بە ئیمزایەک یان وەرگرتنەوەی لاپەڕەیەک ئەبە چەندەها کیلۆمەتر ببەت و بگاتە فانە فەرمانگە، بەواتە سەرەوە و عەریزە بنوسە و فایل بکەە،فایل بکەیت و فەڵی بدەیت، لە کاتکدا ئێستا لە هەموو جیهاندا پێستی ئەلیکترۆنیی و پێستی کلاسیکیی پکەوە کارپێدەکرێن بە نەهێشتنی قەڵەباڵغیی دام و دەزگاکان و .. کات نەکوشتنی هاووڵاتیی و تێکنەدانی ئەعسابیان ..جێی داخە کە هیچ کەسێک لە هەشنفکر و یاساناسکانمان بابەتی لەبار بردنی فەرمانگەی پێست و کارپێنەکردنیان نەوروژاندووە ..لە کاتکدا گرنگترین و دیارترین هوخساری شارستانیی و مرۆڤی مەدەرن ئەوێە ئەدرەس و ئیمەیە و سندوقی پێستەی هەبە بە ئاسانکردن و خێراکردن و جێبەجێکردن و وەرگرتنەوەی بەڵگەنامەکانی ..
ئەگینا ئەو هەزاران هەزار کەسەی کە لە بەهەوە بەرایەتیی هات و چە و باج و خانووبەرە، بە فایلکەوە فکان فکانیانە، خەکەکن ئیش و کاریان بەجێهشتووە، بە خاتری تازەکردنەوەی بەڵگەنامەیەک یان مامەیەکی هەتینیی، کە بە هەمان هەتینی سەد ساڵ پێش ئێستا بەهەوە ئەچن .. ئایا حوکمەت ئەو پرسیارەی لەلا دروست نابە ئەم هەزاران هەزار مرۆڤە کە بە فایلکەوە ژوور بە ژوور هادەکەن، چەن شوێنی کارکانیان بە جێهێشتووە ؟ ئایا ئەم هەموو فەرمانبەر و کاسبکارە جێگای کارکانیان بە جێبهەێن و چەند هەزەک لە فەرمانگەی باج و هات و چە و تاپە ماراسەن بکەن، کار ناکەنە سەر ئیش و کارکانی دەوڵەت و بازاڕ لە فەرمانگە و شوێنکارکانی خێایندا؟
یان حوکمەت ئەو شتەی بە لایەوە گرنگە ئەوێە تە بێیتە حزووری و پارەی هسومات و نوکردنەوەی خێایێیی بکێیتە دەستی، ئێتر خوای ئەکەرد هەرچی فەرمانگەکانی تڕە، هەر چی دوکان و بازاڕەکانە دادخران و خاوەنکانیان ئەچوونە ناو ماراسەنی بەهەوەبەرایەتیی هات و چە و خانووبەرە و باج و فەرمانگەکانی تر کە زیاتر وەک گسکی کارەبا، گیرفانی هاووڵاتیان ئەتەکەنن..
پرسیارەک، ئایا ئەگەر ووڵاتانی دنیای مەدەرن بە گشتی و ووڵاتی چیەن بە تایبەتی، بەم سیستەمەی حوکمەتی هەرەم مامەڵەی هاووڵاتیانیان بەهەبکردایە، ئەبە چ کارساتێک هووی بدایە؟؟ بیهەنە بەرچاوی خەتان؛ دوو ملیار کەس خێیان بکەن بە فەرمانگەکانی هات و چە و باج و خانووبەرەدا.. چ تراژیدیایەک هووی دەدا ؟؟ هەرچەندە دنیام کە ئێستا کاربەدەستانی هەرەم دەمیان ئاوی کردووە

کە مامـــی دوو ملیار کەسیان بیستووە.. ئەو هەموو شەست هەزاریی و سەسەد هەزاریی و ملیۆن و چوارسەد هەزاریە .. تە بەی ئەوسا کەشی کورت هێنان و ئیفلاسیی و لاتەکەیان لە کێ بووایەتەوە؟
بە ڕاستی، ئەم دەخەی، جێگای پێکەنین و گریانیشە، تە بەی حوکمەتی مەدەرن و شارستانییم و.. قات و بۆینباخ و ئوتومبیل و سەعاتی مەچەکی بەرپرسانت، هی سەرکەکانی جیهانیان تێپەڕاندبێ، کەچی فەرمانگەی پێستی حوکومیت داخستبێ .. یان پوکاندبێتتەوە بە جەرەک هەبوون و نەبوونی وەک یەک وابن.
گەیاندنی هاووڵاتیانی هەموو جیهان بە هیند و سەماڵیشەوە، لە بەی هەکاری گواستنەوەی میریەوەیە، لەبەی پاسی ئاسایی و پاسی ئەکەردیۆن و تراموای و میترۆی ژێر زەویەوەیە..بەوانە ووڵاتەکانی چوار دەورمان، هەموو ئەو هەکارانە ئەبینی، کەچی لای خەمان هەکاری گواستنەوەی هاووڵاتیانی حوکومیی نەماوە.. ئەو هەموو پاسەی سەردەمی بەعس چییان لە بەسەرهات؟ هەموویان وەک تەم و مژ ڕەوانەوە و.. بە هەتا هەتایە یان هەتا دەسەڵاتی کوردی مابێ، بە تەمای پاس و هەکاری گەیاندنی گشتی حوکومیی مەبن، چونکە ئەمان کە تەماشای قازانجەکە ئەکەن، هەبوونی پاس و هەکاری گەیاندنی گشتیی حوکومیی زەرەریانە، ئەگەر پاس و هەکاری گەیاندنی حوکومیی هەبێ، ئەبێ یەک دنیا شەفەر و چاودێر و بلیت بە دابەزرێنن و ..بەنزین و گاز و چاکسازیی خەڵایان بە دابین بکرێ و بە نرخێکی زۆر کەمیش هاووڵاتیان بگوازنەوە .. تە سەیری ئەو هەموو زەرەرە ..پاشان خەڵکەکە ناچار نابن ئوتومبیل بە خەیان و ژن و منداڵکانیان بکەن، ئای لەو زەرەرەی حوکمەتی نیشتمانیی لەی ئەکەوە.. ئەوسا ئەو هەموو تابلۆی ئوتومبیلە کە هەرزانترینیان بە ملیۆنێک زیاترێ، کە بیانکڕێ؟؟ ئەو هەموو پارە خیاڵییەی کە لە تازەکردنەوەی ساڵانە و مەڵتی شەفەریی و سزاکانی تیژڕەویی، لە کیسی حوکمەت ئەچێ.. بەجگە لەوە ئەو هەموو کەمپانیای هاوردەکردنی ئوتومبیلی بە کوالێتیی و دەعمکردووە کە زەربەیان کەمپانیای بەرپرسە دەسەز و ماندوو نەناسکانن، قۆی کوڵە بکەن بە سەریانداا؟ ئەی ئەو هەموو گومرکی ئوتومبیلە ئیتر لە کوێ و کە وەریبگرن؟ ئەی ئەو هەموو بەنزین و گاز و کانەی کە لە زەوی دەردێنن و بە نرخی جیهانیی بە هاووڵاتییە قارەمانەکانی ئەفرۆشنەوە، ئەگەر پاس و هەکاری گەیاندنی گشتی حوکومیی هەبێ، بە کەی بفرۆشنەوە ؟؟
وەڵا برا زەرەرەک ئەکەن، لە مژووی زەردا، هاوتا و هاوشێوەی نەبووە و نییە و نابێ، هەر بەیە کەنگە ناخۆشترین خەون و کابوسی بەرپرسانی هەرێم ئەوە بە شەقامەکان پاس و میترۆی حوکومیی لەسەر بن و هاووڵاتیان بگوازنەوە.. ئای نەنکە! لەو کارساتە ئابووریە

ترسناکە، لەو شکۆ، لەو بەناخی زەویدا چوونەی دەستات کاتە هاووەاتی واز لە تابلۆی ئوتومبیل کرین و باجەکانی سالانە و مووتی شەفریی و بەنزین و گاز و ئاو کەین دەنێ..
بە ڕاستی کارساتە.
ئەستا ئەنگۆ بەرن تۆ بۆچی ئەوەندە ئاش بینیت؟ ئەی ئەوە نییە هەندە فەرمانگەی پاسپۆرت و ڤیزە، پاسپۆرت و ڤیزەکان بە دیلیڤەری بۆ خاوەنەکانیان لە ماوەی هەفتەیەکدا !! ئەگەر نەتەوە ..
لە ڕاستیدا ئەوە پێست نییە، ئەوە کارساتێکی مرۆیی گەورەیە، کە ئەنگۆ بە نوکتە و کاریکاتێر دەست بدات، لە کاتێکدا نەدەبوو هاووەاتی بە وەرگرتنی ڤیزە و تازەکردنەوەی پاسپۆرت سەردانی ئەو فەرمانگانە بکات و تەنها لە ئاسی ئیمەیڵەوە زانیاری و داواکارییەکانی بە بناردنایە، ئەوانیش لە ئاسی پێستی حکومیەوە مامەڵە تەواوکراوەکانیان بە بناردنایەتەوە بە ناو سندوقی پێستی بەردەرگاکانیان..کەچی ئەم حوکمەتە ڕەشیدە، هاووەاتیان پڵکەشی فەرمانگەی ڤیزە و پاسپۆرت ئەکات و لەناو قاپاغیی و ئاتینیی سەد ساڵ پێش ئێستادا، کات و ئەعسابیان ئەسوتێنە و لە کار و کاسپییان ئەکات، دوایی لە دوا قوناغدا کە مامەڵەکیان تەواو ئەبێ، نایانداتەوە، ئەوە بەڵێنەوە لە ئاسی جەماعەتەکەوە کە ناویان لە خێیان ناوە پێست، مامەڵەکەت بە هەفتەیەک بە دەنەرینەوە ماڵەوە بە دە هەزار یان بە پێنجا هەزار دینار !!! لە کاتێکدا بە پێنجا هەزار دینار هەموو ئێران و تورکیا لە ئاسی پاس و میترۆی گشتی حوکومییەوە ئەگەیت.
ئەمە پێست نییە، ئەمە کارساتە.. چونکە پێستی حوکومی لە هەموو جیهاندا بە خەڵاییە، ئەو کەسەیان ئەو دەزگایەی پێستەکەت بە دەنەرە، چەند پوڵکی پێستە بە نرخێکی هەرزان ئەکەن و ئێدات لە زەرفی پێستەکە.. یادی بەخێر، لە سەردەمی بەعسی عەفلەقییدا ئەو خزمەتگوزاریە هەبوو، من ئێستایش هەندە لەو ناماناەم ماوە کە لە گەڕی کاروان و بەیان و ڕەشنبیریی نوێوە لە هەولێر و بەغدادەوە، بە خەڵایی ئەیانگەیاندە دەستم.

ماوەتەوە بڵێین ئەنگۆ حوکمەتی هەرێم ناحەقیشی نەبە کە پێست و پاسکەی نەماون و پوکاونەتەوە، ئە ئاخر وەک دەڵێن دوو شوتی بە یەک دەست هەڵناگیرێن.
ئەو هەموو پێستەی کە بە خێیان و بنەماڵە و کەس و کاریان لە هەرێم و بەغدادا وەریانگرتووە و وەری دەگرن، وای لێکردوون فریای پێست و گەیاندن نەکەون، چۆن دوو جار پێست بە یەک دەست هەڵدەگیرێن؟ گرنگەکەیان هەڵگرتووە و .. بە سوودەکەیان پشتگوێ خستووە.

پاسکردنی کۆشک و تەلار و پاوگ و کەمپانیاکانیشیان لە ناوی قورسترین و چەترین تەوەی کامەرا و سکیوریتیی و هەزی تایبەت، وای کردووە پاسی سەر شەقامکانیان لە بیر بچێتەوە یان نەتوانن بچنە ژێری.. ئەو بە پێی لێژیک و قسەی نەستەق و کولتووریش، دوو پاس لە یەک کاتدا هەڵناگیرێن، پاسە گرنگەکیان کە پێویندیی بە ژیان و کۆشک و تەلار و کەمپانیا و داهاتی بەرپرسەکانەوە هەیە، جێبەجێ دەکرێ و .. پاسەکەی تریان کە هاووڵاتیی بەدەنگ و نابینا و عاقڵ !! ، بە نرخێکی نامزیی ئۆگوزێتەوە، ترسناک و تاقەتپڕوکێنە و زیان لە داهات و پێشەوی ناوخۆی گیرفانە تایبەتەکان ئەدات، پێویستە بە هەتا دوای دەسەاتی کوردی، پێک و دوا بخرێت ..... هتد.

*** تێبینی :**

بیرەکەی کامەرا و تاسە بەرزە ترسناکەکانی سەر ڕێگا لە تورکیا و ئێرانەوە هاوردەکراون بە شێوەیەکی چڕ و پڕ، واتا گەر لەوە لە سەد کیلەمەتردا چوار کامەرا و دوو تاسە هەبن، لەرە لە دە کیلەمەترا شەش کامەرا و هەشت تاسە هەیە.

کەچی نەیانتوانیوە لەوەدا لاسایی ئێران بکەنەوە کە سانەی ئوتومبیل لەئێران، یەک جار و تازە کردنەوەی پێویست نییە هەموو چوار ساڵ جارێک تازە بکرێتەوە .. ئایا ناپرسن حیکمەت چییە لە حازکردنەوەی ساڵانەی ئوتومبیلدا لە کاتێکدا هەموو ساڵێک فەحسی توند و تێژیی بە ئوتومبیلەکان ئەکرێ؟ یان ئەمە تەنها بە بەزار کزدنی هاووڵاتیی و کەکردنەوەی پارەیەکی زۆرە کە هیچ عەقڵ و لێژیکێک پێی قوت ناچێ.

پاشان گەورەترین خزمەت کە پێست و پاسی حوکومیی پێشکەش بە هاووڵاتیانی ئەکەن، تەنها ئەوە نییە کە خزمەتگوزاریکانت لە تێتین ڕزگار ئەکەن و ژیان و کاتکانت بە ڕێک دەخەن.. بەکو لەوانە گرنگتر هەستکردنی هاووڵاتییە بە بوونی حوکمەت و دەسزیی حوکمەت و سەبەری حوکمەت لەگەیدا ..هەست ئەکەی حوکمەت و هاووڵاتیی تێکەاون و بەریەککەوتنیان هەیە و تەواوکاریێک هەیە لە نەوانیاندا .

هاوێیەکم ئێیووت کاتێ ئەچمە هەر ووڵاتێکی بگانەوە هەست بە سەبەر و پشت و پەنای حوکمەت ئەکەم و جۆرێک لە ئارامیی و دڵنیایی دەکەم، ئەوە حوکمەتێ نامێیکم ئۆگێیەنتێ دەست بە خەڵایی و .. پاس و میترۆکانی بە نرخێکی نامزیی بە هەموو جێگایەک ئەمگوزنەوە .. ئەوە حوکمەتە کە خەمم ئەخوات و یارمەتیم ئەدات و دڵنیام ئەکاتەوە.. خێ کاتێک وەزیرێک لە بەردەم سەمونخانێیکدا ئەبینم

وەک من سەمون ئەکەم و ..پاشای ووشات لە میترەدا، ئەبینم لە تەنیشتمدا دانیشتووە، دەم پە ئەبە و لە پەمەی گریان ئەدەم..

دوو وشەی زەر کـــــورت لە مەر هەنووس.. سەردار هەزا جاف

لە سەروبەندی هەژی زمانی کوردی گەرەکە کەمە بە هەنووسدا بچینەوە، هەبەتە هەنووس بنەمای زانستی خەی هەیە و بە داخەوە لەم بازاری نووسیندا، هەاجکراو و بنەرخ و بەبەهاکراوە، هەر بابایە و کاکای خەی بەو جۆرە دەخاتەووە کە مەیلی لە بەت، یان بە بازاکردنی ئایدیالەژیەتی سەقەتی تاکەکانە لە هەمبەر هەنووسی کوردی، گەلان و نەتەوەکانی دونیا خودان دوو جۆر شەوازن لە نەوان قسەکردن و هەنووسدا جیاوازی زەریان هەیە، ئەمە تا ئەستا ئەو لایەنەمان فەرامەش کردووە و کەسەک ئاوای لە نەداوەتەوە، هەندە پیت هەن ناکرە ببەتە مەزاجی تاکە کەسی وەک پیتی " ی " لەم حاهەتانەدا، " ئەوەش " ئەمە بە زار و گوتن دبەژین ئەوەش وەلە زەر گرینگە بنووسین " ئەوەیش " کاتەک نووسەرەک دەنووسەت " منیش " ئەو پیتی " ی " لە پەش پیتی " ش " دادەنەت، کەچی بە ئەوەیش فەرامەشی دەکات، ئەم پیتە زەر گرینگە لە جەی خەی دابنرەت، کاتەک ئەمە دەهەن عەزیز هەشت بە سەیران، دەبە بنووسین " عەزیز هەیشت بە سەیران " یان بهەین " ژوان گەشت " گەرەکە بەژین " ژوان گەیشت " نەوان " گەشت " و " گەیشت " جیاوازی زەرە. زەرجار و بەردەوامیش " و " پەیوەندی دەبینین لە گەە وشەی یەکەم لەکدراوە ئەمەیش هەیە و گەرەکە جودا بکرەتەوە، وەک ((ئازادو نەوزاد" سەوزەو میوە" پەم بەرزکردەوەو ئینجا شەقم " دەستپەکراو هەتا سەرەتای " گوندو شارەکان)) ئەو " و" لە کەتایی وشەکانی " ئازاد، سەوزە، بەرزکردەوە، دەستپەکرا، گوند " گەرەکە جیا بکرەنەوە، چونکە ئەو " و " انە تەنها و تەنها " و " ی پەیوەندین.

بە داخەوە زەر لە کەناهە تەلەفزیەنەکانی کوردستان بە شداری سەرەکین لە سەقەتکردنی زمانی کوردی دەکەن هەندەکیان ئەوەندە ملهوەن بە نامەیش پەیان دەهەی نووسینەکانتان چاک بکەنەوە لە سەر سەرەهەیی خەیان و هەهەکەیان بەردەوامن، پەیان وایە زمانزانی

تەواو ئەوانن، کە لە بنەڕەتدا نەزان و کەفامی زمانن، بە نمونە، یەکێک لە کتابەکان " دیانگوت : دیاسپەرانشین" ئەمە پەویستی بە هەوەستە لە سەرکردنە، با بزانین دیاسپەرا بە واتا چی؟((تاراوگەنشین بە ئینگلیزی : دیاسپەرا، ئاماژەیە بە تاکێک یان کەمێک دانیشتوانێک کە لە نیشتیمانی دایک کۆچیان کردووە و بە شێوەیەکی بەرفراوان بە جیهاندا بڵاوبوونەتەوە" (١) وشەی دیاسپەرا لە بنەڕەتدا وشەیەکی یۆنانییەکە بە واتای " بڵاوبوونەوە" یان " پەرشوبڵاوکردن" دێت، لە زانستە کۆمەڵایەتییەکاندا، تاراوگەنشین))(٢). هەرچەندە لە بنەڕەتدا هەرناکرێ لە ناو کورددا وشەی دیاسپەرا بەکار بهێنرێت، چونکە جوانترین وشەی کوردی جگرەوەمان هەیە، ئەویش تاراوگەنشین، کاتێک ئەو کەناڵانەی ئەم دەستەواژەیە بە سەڤەتی بەکاری دەهێنن و دەڵێن دیاسپەرانشین، بڕیاگان لەوەی کە بە کوردییەکەی دەکات: تاراوگەنشین نشین " هەی نەزان وەک زمانەکە دەشوێنن و دەستەواژەی بێگانەی تەدەئاخنن، بە ئەو تێئاخنینەیش بەسەڤەتی دەننە نەو زمانەکەمانەوە هەی گەمژەیینە، هەق وایە حکومەتی هەرێمی کوردستان دادگای زمان دابمەزرێنێت و بە سزادانی ئەو لاسارانە، جگەی ئەوەیە باسی ئەوە بکەین کە کەمێک چەپخوازی بەدەربەست بە زمانی کوردی لە کتاییەکانی سەدەی ڕابردوو، کەمێی دەستەواژەی بیانیان ئانییە نەو زمانی کوردییەوە لێنەپرسینەوەیشیان بووە مایەی ئەوەی لە ناو زمانەکە جگیر ببێت و کەسیش نەبێت پەیان بێ بەرچاوت کلی پەوەیە، نامەوە درێژدادێ بەم نووسینە بدەم بە وشەی " دووکان " دوکان " کتایی پێدێنم، خوایار بێت لەکێنەوەیەکی دوورودرێژ لەم بارەوە ئامادە دەکەم، ئەم وشە لە بنەڕەتدا دوو وشەی جیاوازن، یەکەکیان بە دوو واو و ئەوی دیکەیان بە یەک واو دەنووسرێت، ڕەنگە لاتان سەیر بێت چۆن وا دەبێت، وشەی " دووکان " دەشێ ئەمە بگێڕتەوە بە دوو کانی یان دوو کان، وەک شارچکەی دووکان، ئەمیان بە دوو واو دەنووسرێت " دووکان "، ئەوەی دیکەیان " دوکان " وەک دوکانی عەتار و سەوزە و میوە و بەقاڵە و ....تاد. ئەم وشە بە پەی سەرچاوەکان لە نەو فارسکانەوە خزاوەتە زمانی عارەبی تەعریبکراوە، دەشە لە بنەڕەتیشدا هەر لە کوردەوە وەرگیرا بێت، ئەگەر لە کوردەوە وەگیرابێت و هەر بە مەبەستی " دوو کان " واتا کارستەکانی ناوی پەیوەست بە دوو کانی جیاواز بن، ئەوا نەنگییە بە کورد کە ئەم وشە لەم ڕوانگەوە بکاتە موڵکی خەی چونکە کارستە " دوکانەکان " کارستەی دوو کان نین وەلە چەندین کانن، لەرەیشدا نەزانینی کورد لە بواری پیشەسازی جادەدەین، هەرچەندە تائێستا هیچ سەرچاوەیەکم نە دیوەتەوە کە باس لەوە بکات ئەم وشە " دوکان " لە کوردەوە

هاتبێتە نێو زمانی فارسی، وەڵێ سەرچاوەکان باس لێوە دەکەن کە عارەب لە فارسکانەوە وەریانگرتووە و تەعریبیان کردووە.

سەردار ڕەزا جاف
شاعیر و ڕۆژنامەنووس

سەرچاوە
١-ویکیپیدیای کوردی
٢-هەمان سەرچاوە

گۆڵەری ئارام و سیمناری دووەم بۆ د. ئازاد حەمە

نەخشیەی نویکانی ڕۆح و دەرون و قوبوونەوەی بۆشاییەکانی مرۆڤ..

شەممە ١٦ی ئایار
کاتژمێر ٦ی ئێوارە

شوێن: عەقاری دوو کۆڵان خوار ئێمنێسووریکە..

دوای ءەجاج نەرمی دادگاییکردنی تەمەتبارە کوردەکانی ئەنفالە

دادگاییکردنی ءەجاج ئەحمەد حەردان، دەندەکی زیندانی نوگرەسەلمان، هەنگاوێکی پۆیست و گرنگ بوو بۆ گەیشتن بۆ دادگەری و گەلانەوەی ماف بۆ کەسوکاری قوربانییەکان. پۆیستە ئەم پرسیە هەنگاوێکی کردەیی بێت بۆ دادگاییکردنی سەرجەم تەمەتبارانی کەیسی ئەنفال بۆ تایبەت جاشە کوردەکان و هەموو ئەو تەمەتبارانەی سەرپەرشتیاری زیندانەکانی تایبەت بۆ دەسیەی ئەنفال بوون، بۆ تایبەتی (سەربازگەی تەبزاوە، دووبز، نزارکە، تەواریەکەی سلەمانی، قەلای سوسە، لیوای چەمچەماڵ و قەلای قەڵاتوو، تکریت و مەرکەز شەبابەکەی دووز و.....).
ئەمە ئەو کەسانەی کە لە خوارەوە ناومان هاتووە داواکارین:

1. داواکاری گشتی حکومەتی هەرێمی کوردستان بەتەواوەتی سەرخەت و دەسپێی دادگاییکردن جاش و موستاشارەکان، ئەوانەی دەستیان لە جینۆسایدی گەلی کورددا هەبوو کارا بکاتەوە, تاوەکو ئەوانیش بە سزای دادپەروەرانەی خۆیان بگەن, وەزارەتی ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستانیش بە ئەرکی خۆی لە دەستگیرکردنیان هەبستەت.
2. هەورەها ئایدۆگۆنین کە هیچ کەس و لایەنێك بە هەرپاساوێك بێت، مافی دەرکردنی بڕیاری لێبوردنی گشتی بە تاوانبارانی ئەنفال و هەر تاوانبارێکی تاوانی جینۆسایدی نییە.
3. پیویستە پەلەنەکرێت لەجێبەجێکردنی سزای لەسێدارەنی بەسەر عەجاجدا، تاوەکو درکاندن و خستنەووی تەواوی نهێنییەکانی تایبەت بە ئەنفال و زیندانی نوگرەسەلمان و گەلەکەمانکانی.

ناوەکان:

1. عەلی مەحمود محەمەد/ چالاکوانی جینۆساید
2. ڕێکخراوی کوردستان بۆ جینۆساید
3. شەرزاد خورشید/ کەسوکاری ئەنفالکراو
4- تەیی ڕێکخراوە کوردستانییەکان بۆ دادگای تاوانی نێودەوڵەتی
4. گەردە مامە حەمە/ خوشکی ئەنفالکراو
5. بەختیار ڕەئوف/ کوڕە ئەنفالکراو
7 پەری نوری/ ڕاوێژکار لە سەرکایەتی کەمار
6. جەبار ئەحمەد/ لێکەڵەر لە بواری جینۆساید
7. جەوهەر کانی هەنجیری/ فۆتۆگرافەری بواری جینۆساید و کەسوکاری ئەنفالکراو
8. ڕێکخراوی بەرگری لە قوربانیانی گەلەکە بە کەمەکان
11-.کەچەر ڕەشاد موراد/ سەرکی ڕێکخراوی بەرگری لە قوربانیانی گەلەکە بە کەمەکان و کوڵی شەهید
9. فوئاد عوسمان/ ڕۆژنامەوان و چالاکوان
10. بەختیار هەڵەبجەیی/ هونەرمەند
11. ڕۆژان شەهید حەمە ڕەش/ ئەندامی خولی پیچشووی پەرلەمانی کوردستان
12. سەران سدیق حەمە ساڵح/ کورە ئەنفال
13. جەماڵ مەجید/ توێژەر لە بواری جینۆساید

14. ڕێبوار ڕەئوف/ کۆڕی ئەنفال
15. ڕۆژنامەی نگرێ سەلمان
16. هەڤەتی دادپەروەری
17. رزگار شەمدین سەرچناری/ زیندانی نوگرێ سەلمان
18. زانا یادگار/ سەرکی ڕێکخراوی دژ بە پرسی ئەنفال
19. قاسم کازم/ بنەماڵەی ئەنفالکراو
20. ڕێکخراوی مانوە/ بە پرسی شەهیدان و ئەنفالکراوان
21. پەرژین جەعفەر حاجی ڕەستەم/ خوشکی شەهید و ئەنفال
22. حەمە زرنگ/ زیندانی سیاسی و خاوەندی شەهید و چالاکوانی بواری جینۆساید
23. ناوەندی داکۆکی پشدەر بە قوربانیان و جینۆساید کراوان
24. دیاری نامیق زەنگەنە/ توێژەر و نووسەری بواری جینۆساید
25. نەسرین ڕەمزان عەلی/ رزگار بووی تاوانی هەڵەبجە گوردانی شوان
26. هەمن حەسیب/ نووسەر و چالاکوانی بواری جینۆساید
27. گۆڤاری تەبزاوە
28. مەلا هاوار شافعی/ رزگاربووی ئەنفال
29. هەدار زوبەر بارزانی/ پارێزەری کەیسی ئەنفال و جینۆسایدی بارزانییەکان لە دادگایی باڵایی تاوانی عەراقی/پەرلەمانتاری پێشووی عەراقی.
30. هاوار ڕەفعەت/ سەرکی سەنتەری توێژینەوەی زانکۆی چەرموو بە تاوانکانی ئەنفال و جینۆساید
31. ڕێبەند ئەحمەد/ چالاکوانی سیاسی
32. سەوسەن محمد میرخان/ سەرکی لێژنەی کاروباری شەهیدان و جینۆساید و زیندانیانی سیاسی لە خولی پێنجەمی پەرلەمانی کوردستان،.
33. وەرزێر منصور/ چالاکوانی سیاسی هەڵەبجە

پارتی و یەکێتی؛ ماسکی جیاکە و

ڕووخساری هاید.. نووسینی هەمن عەلی

لەم جیهانە شارستانییەدا، کاتێک کەمپانیایەک لە ڕووی دارایی و کارگێییەوە فشەل دەهێنێت، بە سادەیی و بە پێی یاسا دەچێتە بەردەم دادگا، ئیعلانی ئیفلاسبوون (کۆنکەرس) دەکات و بە ڕاشکاوی بە خەڵک و کەیارەکانی دەڵێت: "من کۆتاییم هات و توانای بەردەوامبوونم نەماوە". ئەمە جارێکە لە دانانی بەرپرسیارانە بە شکستدا. بەڵام لەم وڵاتەی ئەمەدا، گیرمان خواردووە بەدەست دوو "کەمپانیای" سیاسییەوە، کە ساڵانێکی درێژە نەک هەر ئیفلاسیان کردووە، بەڵکو لە ناوەوە بگۆنیشیان کردووە، کەچی هێشتا بە زەر و بە هێزی چەک خەیان بەسەر خەڵکدا سەپاندووە و ئامادە نین ئیعلانی فشەلی خۆیان بکەن! پارتی و یەکێتی دەمێکە کۆنکورسیان کردووە، نەک تەنها لە ڕووی ئابووریەوە، بەڵکو لە ڕووی ئەخلاقی، نەتەوەیی و سیاسییەوە.

بە ئەوەی لەم فشەلە قووڵە بگەین، با سەیرێکی حاڵیان بکەین لە بەغدا، چەندە سووک و بە ئیرادە دەرکەوتن! کارنامەی حکومەتەکەی عەلی زەیدی و حکومەتە یەک لە دوای یەککانی بەغدایان پەسەند کرد، بەبێ ئەوەی یەک داخوازیی ڕاستەقینەی کوردی تێدا بێت. لە بەی مافی نەتەوەیەک، کەوتنە پاڵانەوە بە چەند پەستەکی کاتی و بەبەها. ئەمە لوتکەی مایەپووچییە، کاتێک حیزبێک بە ناوی نەتەوەیەکەوە قسە بکات، بەڵام بە پاراستنی بەرژەوەندییە تایبەتەکانی خۆی و وەرگرتنی چەند پەستەک، هەموو شتێک هەڵاج بکات.

ئەم دووفاقی و دووڕوویەی ئەم دوو حیزبە شکستخواردووە، تەواو لەو تابلۆ دەروونییە دەچێت کە نووسەر هێبەرت لوی ستیڤنسن لە هێمانی شەڕکاریدا کێشاویەتی: (دکتۆر جێکڵ و مستەر هاید)، کە بەڵای منەوە گرنگترین هێمانە. وەک چۆن دکتۆر هێنری جێکڵ لە ڕواڵەتدا پزیشکێکی بەڕێز، خاوەن پلەگەل و ئەکادیمی، بەڵام لە ناوەوە لایەنێکی تاریک و دڕندەی هەیە بە ناوی "مستەر هاید" کە هەمایە بە غەریزە هەرە سەرەتایی، تاریک و وێرانکارەکانی مرۆڤ.

"جێکڵ بە کامەرا، هاید بە خەڵک"

پارتی و یەکێتی، هێک بەرجەستەی ئەم نەخشییە دەروونییەن! کاتێک لەسەر شاشەی تەلەفزیۆنەکان دەردەکەون، یان کاتێک پێشوازی لە دیپلۆماتکارانی بیانی دەکەن، ماسکەکەی "دکتۆر جێکڵ" دەپۆشن؛ قسە لەسەر دیموکراسی، مافی مرۆڤ، خەمخۆری بە میللەت و خەباتی

نەتەوەیی دەکەن. دەیانەوێت بەم هێرشە ساختەیە کۆمەڵگا و جیهان بخەڵەتێنن و خەیان وەک ڕزگارکەر نیشان بدەن.
بەڵام لە واقیعدا، لە پشت دەرگا داخراوەکان، لە مامەڵەکردن لەگەڵ قووتی خەڵک، و لە کاتی چوونە بەغدا بۆ بەشکردنی کێکەکە، هێرشە ئاستەقینەکەیان کە "مستەر هاید" دەردەکەوێت. لێرەدا غەریزە ئاژەڵیی و سەرەتاییەکانیان (پەرستنی دەسەڵات، چاوچنۆکی، دزی، ملکەچی بۆ بەگانە و سەرکوتکردنی نیارەکانیان) کۆنترۆڵیان دەکات. هایدی ناو پارتی و یەکێتی، ڕێک وەک ئاوەی لە دەقە سکەتلەندییەکەدا هاتووە، ئاو غەریزە تاریکەیە کە کۆمەڵگا باجەکەی دەدات. ئاوان کەرامەتی تاک و کۆمەڵگایان خستووەتە ژێر پێی غەریزەی مانەوەی خەیانەوە.
ئاوان وەک دوو کەمپانیای ئیفلاسکراو وان کە تەنها بە فرتوفێڵ و دزینی پشکی هاوڵاتیان ماونەتەوە. فشەلیان هێناوە لە دروستکردنی دەوڵەت، لە دابینکردنی مووچە، لە پاراستنی کەرامەتی مرۆڤی کورد. کاتی ئاوە هاتووە کۆمەڵگا ئەم ماسکانە بدڕنێت و هێوخساری ئاستەقینەی "هاید" بە هەمیشە ئاشکرا بکات، و دەرگای ئەم کەمپانیا مایەپووچانە بە هەمیشە دابخات!

سەرچاوەکان

ئامانی شەدەکاری: Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde لە نووسینی ئەبەرت لوی ستیڤنسن (Robert Louis Stevenson).
قضية الدكتور جيكل والسيد هايد الغريبة: https://www.hindawi.org/books/96040379/

ئامانی وشە لە دوورگەی ونبووندا.. ستار ئەحمەد

کاتێک باس لە ئامانی وشە دەکەین لەنێو دوورگەی ونبووندا، باس لە پرسێکی فیزیکی یان جوگرافی ناکەین، بەڵکو باس لەو نامۆیە هزری و ئاکارییە دەکەین، کە نووسەری سەربەخۆ لەناو نیشتمانی خۆیدا تێی دەکەوێت. ئەم دوورگەیە، پانتاییەکی داخراوە کە تێیدا مەدیای لایەنگر و دەسەڵاتی ئامیاری، دیوارێکی ئەستوور لە نێوان

وشەی ڕاستگۆ و گوڵی جەماوەردا دروست دەکەن. لەم ژینگەیەدا، وشە چیتر ئامرازی گۆیاندن نییە، بەڵکو دەبێتە قوربانییەکی بەدەنگ کە لەسەر سەدارەی بەرژەوەندییە تەسکەکان هەڵدەواسرێت.
ئامان لەم دوورگەیەدا، جەرگەکە لە خەوەتی ناچاری. کاتێک نووسەر دەبینێت سەکەکانی ڕاگەیاندن بوونەتە دیوەخانی پارتەکان و تەنها جێگەی ئەو دەنگانەی تێدا دەبێتەوە کە ئاوازی ستایش و پیاهەڵدان دەژەنن، ئیتر وشە پەنا دەباتە بەر ئامان. ئەم ئامانە پڕە لە پرسیارە قورسەکان؛ چۆن بوو پەنووسەکان کە بەیار بوو مەشخەبن، بوونە داردەستی شاردنەوەی ئاستییەکان...؟
چۆن بوو مەژوویەکی چەندین ساڵە لە تەکەشان و نووسین، بە تەنها ئاماژەیەکی سەبارەکان دەخرێتە ناو بازنەی بزربوون و فەرامۆشکردنەوە...؟
دیارنەمان لەرەدا، مەرگێکی بەرنامە بۆ داهێزراوە . مەدیای لایەنگر تەنها دژایەتی نووسەر ناکات، بەڵکو هەوڵی سڕینەوەی دەدات. دەیانەوێت نووسەری خاوەن هەوەست بگەیەننە لەواری بێهیوایی،هەتا ئەو شوێنەی هەست بکات وشەکانی هیچ بەهایەکیان نییە و کەس نایانبیستێت. بەڵام کارساتە گەورەکە لەرەدایە: کاتێک مەدیا دەبێتە دوورگەیەکی دابڕاو لە ئازاری خەڵک، خەی لە ئاستیدا تووشی لەناوچوون دەبێت. ئەو مەدیایەی وێنەی دڕینەی بارو دۆخ دەئازمێنێتەوە، لە ناوەوە خەریکی خۆکوشتنی پیشەیی و هەڵفتاریە.
لەم دوورگەیەدا، نووسەر تەنها نییە، بەڵکو لەگەڵ بڕینە پاکەکانیدا دەژی. ئەو زامانەی کە لە ئەنجامی نەچەمانەوە و سازشنەکردن دروست بوون. کاتێک نووسەرانی ئێستا دەبنە پاشکۆی حیزب و هەوەست دەبێتە کایەکی دەگمەن، ئامانی وشە دەبێتە تاکە چەکی بەرگری. ئەم ئامانە دەبێتە هێزێک بۆ ئەوەی نووسەر نەکوژێت، بۆ ئەوەی خەی بەدەستی ئەو دۆخە ناهەموارەوە نەدات ، کە دەیەوێت بیکاتە پارچەیەک لە پاشکەیەتی.
ئەو پەنووسەی لەناو بڕینی پاکیدا هەواسراوە، هەرچەندە لە ڕووی مادییەوە بەبەشە و مووچە و پشتگیریی نییە، بەڵام لە ڕووی ورەوە پاشایەکی بەشکەیە لەدوورگەی پیرەزیدا . چونکە مەژوو ئەوەمان پەدەێت: زەربەی ئەو دەنگانەی ئەمڕۆ لە مەدیا لایەنگرەکاندا دەنگ دەدەنەوە، سبەی وەک کۆفکی سەر چەپاو دەتەقنەوە، بەڵام ئەو وشەیەی لە ناو ئامان و ئازاری دوورگەیەکی ونبوودا لەدایک دەبێت، دەبێتە بەشک لە ویژدانی زیندووی میللەت.
پەویستە ئەم دوورگەی پشتکوخستنە تێکبشکێنرێت. وشە بگەڕێتەوە بە سەر ڕەگەوە ڕاستەقینەکەی خۆی. ناکرێت تەمەن و ئەزموون ببنە قوربانیی بەیاری چەند کەسێک کە مەدیایان کردووەتە موڵکی تاکە

کەسی. ئامانی وشە، بانگەوازکە بە هەشیاربوونەوە، بۆ ئەوەی بڵێین: پێنووسێک کە بە پاکی مابێتەوە، هیچ سەدارێیەک ناتوانێت کۆتایی بە ژیانی بهێنێت، چونکە ئاستی لێناو کاکڵەی بزربوونیشدا هەر دەدرەوشێتەوە.

ستار ئەحمەد

ووتـــم بـــ.. شیعری نەو شیروان ئازاد

ووتم بێ..
زوو پێم ووتی ،
با پەروانەی عەشقی پاکت..
بە هەڵاڵەی خونچەی شیعرم ..
لێنگەڕێ نەگرێ
زووپێم ووتی ـ ئازیزەکەم
چرەی ووشەم
هی ئازاری دابەزێ
هی شەونم و
هی ئاوێنگی
نازەنین ونازدار نیە
هەمووی ژانێ
زوو پێم وتی ..:
ئەو دڵەی من ـ بێبوارەکە
زەر سەرێ بێ ـ
نەدەی تێ ..و
نەهیچ دڵێ..تازە ئیدی
ناگرێتێ خۆ..
زووپێم ووتی..
ووتم ـ. : بـــــــــــــــــــــــــــــــــــــــ

نەو شیروان ئازاد
سلێمانی ١٥/٥/٢٠١٧